

दोषवानप्यतिथिः पूज्यः किमुत गुणवानिति वक्तुं तद्गुणानाह अरोषण इति गतसंधिविग्रहः स्नेहवैररहितः उदासीनवत् रागद्वेषादिराहित्यात् ॥ ६ ॥ चौद्यः विधेयः सावधान इत्यर्थः तापसोदरिद्रोप्यतिथिष्वप्रमत्तौ भवेत्किंपुनर्भाग्यवानिति भावः ॥ ७ ॥ दीर्घौ बाहू बुद्ध्यादूरस्थमप्यादातुं शक्नुत इत्यर्थः हिंसति हिंनस्ति अतिथिभक्तादूरस्था अपि पांडवानहेलनीया इति भावः ॥ ८ ॥ अविश्वस्ते जीमेन विश्वासः कार्यः ॥ ९ ॥ अनीर्षुरित्यादिसाद्धं श्लोकत्रयस्य गुप्तदाराः पांडवाः तेषां स्त्रीश्रीतुल्याद्रौपदी सा पित्रात्वयारक्षणीयैवातस्तदतिक्रमात्तव भयमस्तीति तात्पर्यं ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ प्रसंगात्प्रकृतेन उपयुक्तानपि धर्मानाह अ

अरोषणोयः समलोष्ठाश्मकांचनः प्रहीणशोको गतसंधिविग्रहः ॥ निंदाप्रशंसोपरतः प्रियाप्रियेत्यजन्नुदासीनवदेषभिक्षुकः ॥ ६ ॥ नीवारमूलं गुदशाकवृत्तिः सुसंयतात्मा ग्निकार्येषु चोद्यः ॥ वनेव सन्नतिथिष्वप्रमत्तो धुरंधरः पुण्यरुदेषतापसः ॥ ७ ॥ अपरुत्य बुद्धिमतो दूरस्थोस्मीति नाश्वसेत् ॥ दीर्घौ बुद्धिमतो बाहूयाभ्यां हिंसति हिंसितः ॥ ८ ॥ न विश्वसेद विश्वस्तेऽविश्वस्तेनाति विश्वसेत् ॥ विश्वासाद्भयमुत्पन्नं मूलान्यपि निरुंतति ॥ ९ ॥ अनीर्षुर्गुप्तदारश्च संविभागी प्रियंवदः ॥ श्लक्ष्णो मधुरवाक् स्त्रीणां न चासां वशो भवेत् ॥ १० ॥ पूजनीयामहाभागाः पुण्याश्च गृहदीपयः ॥ स्त्रियः श्रियोगृहस्योक्तास्तस्माद्रक्ष्याविशेषतः ॥ ११ ॥ पितुरंतः पुरंदद्यान्मातुर्दद्यान्महानसं ॥ गोषु चात्मसमं दद्यात्स्वयमेव रुषिं व्रजेत् ॥ १२ ॥ भृत्यैर्वाणिज्यचारं च पुत्रैः सेवेत च द्विजान् ॥ अद्भ्यो ग्निर्ब्रह्मतः क्षत्रमश्मनो लोहमुत्थितं ॥ १३ ॥ तेषां सर्वत्र गते जः स्वासु योनिषु शाम्यति ॥ नित्यं संतः कुले जाताः पावकोपमते जसः ॥ १४ ॥ क्षमावंतो निराकाराः काष्ठे ग्निरिव शेरणितथामंत्रो न भिद्यते ॥ गिरिपृष्ठमुपारुह्य प्रासादं वारहो गतः ॥ १७ ॥ अरण्ये निःशलाके वा तत्र मंत्रो भिधीयते ॥ नासुहृत्परमं मंत्रं भारता हतिवेदितुं ॥ १८ ॥ अपंडितो वापि सुहृत् पंडितो वाप्यनात्मवान् ॥ नापरीक्ष्य महीपालः कुर्यात्सचिवमात्मनः ॥ १९ ॥ अमात्ये ह्यर्थलिप्सा च मंत्ररक्षणमेव च ॥ कृतानि सर्वकार्याण्यस्य पारिषदा विदुः ॥ २० ॥ धर्मै चार्थै च कामै च सराजाराजसत्तमः ॥ गूढमंत्रस्य नृपतेस्तस्य सिद्धिरसंशयः ॥ २१ ॥ अप्रशस्तानि कार्याणि यो मोहादनुतिष्ठति ॥ स तेषां विपरिभ्रंशाद्भ्रश्यते जीवितादपि ॥ २२ ॥

अथ इति एतेषां च यथा लाभं प्रकृतोपयोगित्वमप्युक्तं अभ्यइत्यादिनामैत्रेयादीनां ब्राह्मणानामवज्ञानकार्येति सूचितं ॥ १३ ॥ न्येव विदुः किमुतान्ये ॥ २० ॥ २१ ॥ अप्रशस्तानि निन्द्यानि विपरिभ्रंशात् विपरीतत्वेन भ्रंशात् ॥ २२ ॥